

Český jazyk a literatura

A4	Čtenářský deník	
Vít Petřík	Dobytí Severního pólu	Ladislav Smoljak, Zdeněk Svěrák

Doba normalizace:

- Doba po Pražském jaru (1968)
- Neostalinismus
- Literatura se dělila do tří směrů
 - Oficiální
 - Prochází cenzurou
 - O. Pavel, B. Hrabal
 - Samizdatová
 - Autoři jsou disidenti
 - Pronásledování
 - Proti režimu
 - Neprocházela cenzurou
 - Knihy si tiskli sami autoři v domácích podmínkách
 - Vaculík, Kohout, Kundera, Havel
 - Exilová
 - Autoři donucení k exilu
 - Škvorecký, Tigrid, Kryl, Hutka
- Divadla malých forem
 - Osvobozené divadla
 - Voskovec a Werich
 - Později divadlo ABC
 - Divadlo Na zábradlí
 - Semafor
 - Sedm malých forem
 - Suchý a Šlitr
 - Grossmann
 - Hudební divadlo
 - Divadlo Jára Cimrmana
 - Autorské divadlo
 - Divadelní hra začala přednáškou
 - Svěrák a Smoljak

Autoři:

Ladislav Smoljak

- filmový, televizní a divadelní režisér
- scénárista a herec
- původně učitel a redaktor
- čelní postava Divadla Jára Cimrmana
- nebyl přijat na DAMu => vystudoval matematiku

Zdeněk Svěrák

- dramatik, scénárista, herec a spisovatel
- vystudoval vysokou školu pedagogickou
- po 4 letech pedagogiku opustil => práce v rozhlasu
- napsal drama Akt a další dramata se Smoljakem

Rozbor díla

Literární druh

- Drama

Literární žánr

- Komedie

Téma

Čtyřčlenný tým skládající se ze čtyř čechů jde dobýt Severní pól

Motivy

- Mraz
- Chlad
- Kanibalismus
- Hloupost
- Naivita
- Pozitivní myšlení (učitel)
- cílevědomost

Časoprostor

- rok 1909; Severní pól

Kompozice

- Úvodní přednáška
 - Báseň
 - Objev sněžného muže
 - Cimrmanova hra Přetržené d(n)ítě
 - Živé obrazy Járy Cimrmana
- Samotná hra prolínaná učitelovými zápisky z cesty

Postavy

- *Náčelní Karel Němec* – vůdce a organizátor, má hlavní slovo
- *Pomocný učitel Václav Poustka* – snaží se zabavit výpravu, píše deník
- *Lékárník Vojtěch Šofr* – věčný kritik, jako první podlehl trdomyslnosti
- *Varel Fryštenský* – zastává funkci tažných psů, celkem hloupý a naivní

Jazyk

- Spisovný jazyk
- Nespisovný jazyk
- Zvolací věty

- Scénické poznámky
- Dialogy a monology
- Básně a písně

Obsah

Cimrmanologie:

Nově objevená báseň – recitace básně „Školní brašnička“

Zkouška nové technické síly

Objev arktického sněžného člověka

Cimrmanova záhadná hra Přetržené dítě. Hru Přetržené dítě napsal Cimrman po svém návratu z Arktidy. Nalezené dílo ovšem nebylo psáno jeho rukou.

Cimrman, který se z cesty po severu vrátil se silným nachlazením, ji diktoval svému sousedovi, panu Padevětovi. Ten si neuvědomil, že člověk s rýmou vyslovuje některé hlásky odlišně (m jako b, n jako d).

Živé obrazy Járy Cimrmana – rekonstrukce několika živých obrazů

Masová scéna „Škodou nezjistí, kdo se pojistí“ – rekonstrukce živého obrazu

Hra:

Vypráví o skupince českých otužilců, kteří se rozhodnou pro cestu na Severní pól. Vedoucím výpravy je Karel Němec, jejími členy pak pomocný učitel Václav Poustka, lékárník Vojtěch Šofr a Varel Frištenský (bratr Gustava Frištenského), jenž díky své síle nahrazuje dobrodruhům psí spřežení. Hru doprovázejí citace z učitelova deníku. Po mnoha útrapách, bojích s trudnomyslností (zazní píseň „Polární noc“) a na pokraji smrti hladem, se otužilci nakonec na severní točnu dostávají dne 5. dubna 1909, tedy den před Robertem Pearym. Cestou nacházejí také zmrzlá těla dvou členů polární výpravy profesora McDonalda. Hra končí živým obrazem „Češi na severním pólu“, který Jára Cimrman vytvořil pro ples branických ledařů.